

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ
82 НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ВИКЛАДАЧІВ УНІВЕРСИТЕТУ

Одеса 2022

Наукове видання

Збірник тез доповідей 82 наукової конференції викладачів університету
26 – 29 квітня 2022 р.

Матеріали, занесені до збірника, друкуються за авторськими оригіналами.
За достовірність інформації відповідає автор публікації.

Рекомендовано до друку та розповсюдження в мережі Internet Вченою радою
Одеського національного технологічного університету,
протокол № 13 від 24.05.2022 р.

Під загальною редакцією Заслуженого діяча науки і техніки України,
Лауреата Державної премії України в галузі науки і техніки,
д-ра техн. наук, професора Б.В. Єгорова

Укладач Т.Л. Дьяченко

Редакційна колегія

Голова

Єгоров Б.В., д.т.н., професор

Заступник голови

Поварова Н.М., к.т.н., доцент

Члени колегії:

Безусов А.Т., д-р техн. наук, професор
Бурдо О.Г., д-р техн. наук, професор
Віннікова Л.Г., д-р техн. наук, професор
Гапонюк О.І д-р техн. наук, професор
Жигунов Д.О., д-р техн. наук, професор
Іоргачова К.Г д-р техн. наук, професор
Капрельянц Л.В., д-р техн. наук, професор
Коваленко О.О., д-р техн. наук, професор
Косой Б.В., д-р техн. наук, професор
Крусір Г.В., д-р техн. наук, професор
Мардар М.Р., д-р техн. наук, професор
Мілованов В.І., д-р техн. наук, професор
Павлов О.І., д-р екон. наук, професор
Плотніков В.М., д-р техн. наук, професор
Станкевич Г.М., д-р техн. наук, професор
Савенко І.І., д-р екон. наук, професор
Тележенко Л.М., д-р техн. наук, професор
Ткаченко Н.А., д-р техн. наук, професор
Ткаченко О.Б., д-р техн. наук, професор
Хобін В.А., д.т.н., професор
Хмельнюк М.Г., д-р техн. наук, професор
Черно Н.К д-р техн. наук, професор

глобальної економіки суб'єкти: транснаціональні корпорації, банки, біржі, а також міжнародні організації, створені з метою регулювання міжнародного економічного процесу. Наразі вони справляють надзвичайно великий вплив на економіку окремих країн та світу вцілому. Згідно з дослідженнями Центру Етики бізнесу, «корпорації набагато більше стурбовані етикою сьогодні, ніж у минулому, вони зробили конкретні кроки по впровадженню етики в свою практику».

Організації розробляють різні заходи з метою підвищення характеристик етичності поведінки керівників і працівників. До таких заходів відносяться розробка етичних нормативів, створення комітетів з етики, проведення соціальних ревізій і навчання етичної поведінки.

Етичні нормативи, наприклад, описують систему загальних цінностей і правила етики, яких, на думку організації, повинні дотримуватися її працівники. Вони розробляються з метою опису цілей організації, створення нормальної етичної атмосфери та визначення етичних рекомендацій у процесах прийняття рішень.

Деякі організації також створюють постійні комітети для оцінки повсякденної практики з точки зору етики. Майже всі члени таких комітетів – керівники вищого рівня. Деякі організації не створюють таких комітетів, але наймають фахівців з етики бізнесу, так званих адвокатів з етики. Роль таких адвокатів – вироблення суджень з етичних питань, пов'язаних з діяльністю організації, а також виконання функції «соціальної совісті» організації.

Ще один підхід, який використовується організаціями для підвищення показників етичності поведінки, – навчання етичній поведінці керівників і рядових працівників. При цьому працівників знайомлять із етикою бізнесу і підвищують їх сприйнятливість до етичних проблем, які можуть перед ними виникати.

Таким чином, соціальна відповідальність як важлива складова етики, здійснює значний позитивний вплив на розвиток економічної діяльності, як окремих підприємств, так і в усьому світі. У зв'язку з цим, доцільним є вивчення світового досвіду соціально відповідального бізнесу, а також впровадження його у вітчизняній економіці з урахуванням особливостей її розвитку.

РОЗВИТОК СТРЕСОСТІЙКОСТІ СТУДЕНТІВ ВНЗ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

**Черкаський А.В., кандидат історичних наук, доцент
Одеський національний технологічний університет, м. Одеса**

На сучасному ринку праці найбільш затребуваним є фахівець, здатний здійснювати професійну діяльність на максимумі своїх можливостей, вміти регулювати свій емоційний стан, протистояти впливу стресогенних факторів і зберігати здатність до ефективного виконання роботи в стресових ситуаціях. Вперше поняття «стрес» було введено в 1936 р. канадським фізіологом Г. Сельє. Він дав йому наступне визначення – «стрес є неспецифічна відповідь організму на будь-яку пред'явлену йому вимогу». Згідно з його концепцією при дії факторів стресового характеру в організмі виникає так званий загальний адаптаційний синдром неспецифічної пристосувальної реакції, спрямованої на підтримку рівноваги і сталості внутрішньої системи організму або так званого гомеостазу. У разі якщо чинний фактор має незначний вплив, то організм зберігає високі функціональні можливості. В іншому випадку відбувається перенапруження регуляторних систем і виснаження адаптаційних сил організму. Адаптація людського організму полягає не тільки в підтримці структурної та енергетичної рівноваги, а й рівноваги інформаційних процесів. Таким чином, будь-який інформаційний вплив - це зміна зовнішнього або внутрішнього середовища і, як наслідок, зміна психічної діяльності і поведінки з метою збереження гомеостазу.

Технічний прогрес поряд із забрудненням навколишнього середовища також сприяє зміні її природного стану і появи ряду не властивих раніше людині видів впливу, в результаті яких людина переживає стан частого, а іноді і хронічного стресу. Техногенне перетворення природного навколишнього середовища, в свою чергу, призвело до появи ряду принципово нових для нього видів впливів, пов'язаних перш за все з інформаційними технологіями, прискореним темпом життя, збільшенням кількості подій за одиницю часу, виникненням більшої кількості непередбачених ситуацій, до яких необхідно адаптуватися, що призводить до частого, а іноді і хронічного переживання стану стресу.

Проблема стресостійкості стала предметом вивчення таких вчених, як Л.М. Аболін, А.П. Акімова, А.А. Баранов, В.А. Бодров, Б.Х. Варданян, А.В. Махнач, А. Рейковський та ін. Однак єдиного визначення даного феномена не існує. Різні автори ототожнюють стресостійкість з емоційною стійкістю, нервово-психічною стійкістю, психологічною стійкістю, емоційно-вольовою стійкістю, психологічною стійкістю до стресу і багатьма іншими.

Аналіз сучасних наукових досліджень дозволив зробити висновок про різноманітність підходів до визначення стресостійкості особистості. Виходячи з вище сказаного, можна зробити висновок про те, що суб'єктивні фактори роблять більший вплив на виникнення і переживання стресу, ніж об'єктивні.

Особливо актуальна проблема стресу в сфері вищої професійної освіти. Навчальна діяльність студентів завжди була пов'язана з високим рівнем стресорних навантажень, а вплив стрес-факторів сучасного навколишнього середовища додатково збільшує дане навантаження. Досить часто незадовільний рівень психофізіологічної адаптації до навчального процесу спостерігається у студентів на 1 і 2 курсах. Медичні обстеження студентів, проведені в останні роки, виявляють неухильне зростання їх захворюваності. У студентів також спостерігається часте порушення емоційної, когнітивної, поведінкової та мотиваційної сфер діяльності, що пов'язано з підвищеним стресом і зі зниженим рівнем стресостійкості.

Стресостійкість являє собою складну системну характеристику людини, яка відображає його здатність успішно здійснювати свою діяльність в складних і екстремальних умовах.

Профілактика стресу орієнтована, перш за все, на усунення потенційних джерел стресу — не тільки в зовнішньому, але і у внутрішньому світі людини. Особливе значення тут має навчання навичкам психічної саморегуляції, які при комплексному і грамотному застосуванні дозволяють підвищити загальний рівень працездатності людини і ефективно відновити витрачені ресурси в ситуаціях підвищеної напруги.

Важливим аспектом профілактичної роботи є навчання студентів методам, що дозволяють правильно аналізувати та інтерпретувати ситуації життєвих і професійних стресів, давати їм реалістичні оцінки, розширювати репертуар конструктивних копінг-стратегій (coping – від англ. «cope», яке, згідно з Оксфордським англійським словником, пропонується вживати в значенні «успішно впоратися, долати») і підвищувати мотивацію до особистісного зростання в аспекті життєвої стійкості і протистояння різним видам стресу. Однією зі складових профілактики стресу (консультативної підтримки) є персональна психодіагностика нервово-психічної напруженості (стрес-станів) і стресостійкості, розробка індивідуальних рекомендацій щодо зниження вразливості до стресу з урахуванням особистісних, соціально-демографічних та інших особливостей і специфіки роботи.

Психологічна корекція особистості для подолання стрес-синдромів «нерівноважних» стрес-станів більшою мірою пов'язана з оптимізацією існуючого дисбалансу між стрес-впливами і особистісними ресурсами. Вона здійснюється за допомогою спеціалізованих програм навчання та психологічних тренінгів.

У зв'язку з тим, що не існує універсальних профілактичних засобів, що дозволяють одним і тим же способом попередити різноманітні наслідки стресів у професійній діяльності, то психологічні засоби профілактики стресу повинні підбиратися в залежності від типу

функціонального стану, особистісних особливостей, специфіки ситуації і професійної діяльності. У зв'язку з цим важливою складовою частиною будь-яких програм психологічної профілактики і корекції є комплексна психодіагностика, що включає в себе методи вивчення стресових станів, стресостійкості особистості, професійних і організаційних стрес-факторів, а також стратегій долаючої поведінки (копінга).

На сьогодні особливо актуально вивчення проблеми стресу серед студентів вищих професійних закладів, особливо тих, що навчаються на 1 і 2 курсах. Проблема стресостійкості і методи її підвищення в даний час є відносно маловивченими, проте вельми актуальними напрямками дослідження, так як стресостійкість пов'язана з успішністю і ефективністю навчальної діяльності студентів.

ОПР СЕЛЯНСТВА СУЦІЛЬНІЙ КОЛЕКТИВІЗАЦІЇ В ОДЕСЬКОМУ ОКРУЗІ У 1930 РОЦІ

**Шишко О. Г., д-р іст. наук, доцент, професор кафедри
Одеський національний технологічний університет, м. Одеса**

У резолюції листопадового пленуму ЦК ВКП(б) 1929 р. «Про сільське господарство України, про роботу на селі», яка була прийнята на основі доповіді С. Косіора наголошувалось на тому, що «на Україні у порівнянні з іншими республіками сільське господарство має всі умови, як у степу, так і на Правобережжі, для того, щоб у галузі переведення індивідуально-селянського господарства на колективні рейки йти інтенсивним темпом попереду інших республік». Далі ставилось завдання, яке полягало у тому, що «Україна повинна протягом найкоротшого терміну дати зразки організації великого громадського господарства не тільки на території окремих районів, а навіть на сусідніх площах, що охоплюють цілі округи, маючи на увазі протягом найближчих років посилену колективізацію всього степового району України» [6, 30 листопада]. Після пленумів ЦК ВКП(б) і ЦК КП(б)У почали проводитись пленуми партійних органів нижчого рівня, на яких дублювались рішення про проведення суцільної колективізації. Так, 11 грудня відбувся пленум Сталінського райпарткому разом з партактивом, який після доповіді Мусульбаса, ухвалив постанову, у якій було виражену підтримку рішення бюро та пленуму окружного партійного комітету про оголошення Одеського округу округом суцільної колективізації, яку планувалось здійснити протягом 1929-1930 років [6, 12 грудня].

Щоб підтвердити прихильність бідняків й середняків до колгоспів у газеті «Чорноморська комуна» почали друкуватись матеріали, які мали засвідчити цю прихильність. Зокрема, селяни села Завадівка Березівського району на своїх зборах «ухвалили колективізуватися». При цьому у газетному матеріалі було наголошено, що цей район одним з перших «став на твердий ґрунт суцільної колективізації». Але навіть у таких публікаціях містились відомості, які демонстрували той факт, що не все так добре було у цій справі. Так, у цьому селі 140 десятин залишилось незасіяними, тому що «куркулі» Прокіп Ладвиненко, Іван Синяків та «куркульський синок» Євсеєнко «провели розкладацьку роботу», внаслідок якої частина середняків й бідноти не виїхали у поле обробляти землю. До всього, у селі згоріла скирта полови, у підпалі якої були обвинувачені вказані особи, що призвело до їх арешту й притягненню до кримінальної відповідальності [6, 17 грудня]. Схожі події відбувались й у інших районах.

Безумовно, ці газетні публікації відображали офіційну позицію влади, вірніше навіть ті наміри влади, які вона, згідно установок з центру, повинна була здійснити задля реалізації планів «партії і уряду». Звичайно, ці матеріали не відображали одного важливого аспекту, а саме того факту, як до суцільної колективізації ставилися власне селяни. Відповідно, цей аспект знайшов відображення у спеціальних повідомленнях, які сотнями, а то й тисячами

ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ФІНАНСУВАННЯ ВЛАСНОГО БІЗНЕСУ Стасюкова К.В.....	382
СЕКЦІЯ «ОБЛІК І АУДИТ»	
ПРОДУКЦІЯ ОЛІЄЖИРОВОГО ПІДКОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ НА ЗОВНІШНЬОМУ РИНКУ АГРОПРОДОВОЛЬЧОЇ ПРОДУКЦІЇ – АНАЛІЗ СУЧАСНОГО СТАНУ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ Антонюк П.О., Антонюк О.П., Ступницька Т.М., Баранюк Х.О.....	383
МЕТОДИЧНИЙ ПІДХІД ЩОДО ОЦІНКИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ НА ОСНОВІ СТРАТЕГІЧНОГО АНАЛІЗУ НА МАКРО- ТА МЕЗОРІВНЯХ ЇЇ ДОСЛІДЖЕННЯ Купріна Н.М.....	385
РОЛЬ МОНІТОРИНГУ ЯК СТАТИСТИЧНОГО МЕТОДУ ДОСЛІДЖЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА Ощепков О.П., Магденко С.О.....	387
ПРОВІДНІ НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ ГАЛУЗЕЙ У КОНТЕКСТІ ПІДНЯТТЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ Немченко В.В., Колеснік В.І.....	388
ОСОБЛИВОСТІ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ Тарасова О.В.....	389
СЕКЦІЯ «ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ ТА ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА»	
ОСОБЛИВОСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: ПРАВОВИЙ АСПЕКТ Шишлюк В.Р.....	391
ДЕЛЕГУВАННЯ - ЯК ІНСТРУМЕНТ ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ Заболотна О.С. Работін Ю.Г.....	393
КАТЕГОРІЯ ПОТРЕБ В ЕКОНОМІЧНІЙ ТЕОРІЇ Згадова Н.С., Ткачук Т.І., Павленко Г.М., Згадова Н.С.....	395
СЕКЦІЯ «ХОЛОДИЛЬНІ УСТАНОВКИ І КОНДИЦІОНУВАННЯ ПОВІТРЯ»	
ДОСЛІДЖЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ РОБОТИ АКЦІАЛЬНО-ПОРШНЕВОГО КОМПРЕСОРА АВТОМОБІЛЬНОГО КОНДИЦІОНЕРА Яковлев Ю.О., Семко А.С.....	397
ПРИНЦИПИ СИСТЕМНОГО АНАЛІЗУ КЛІМАТИЧНИХ УСТАНОВОК ДЛЯ ВИРОБНИЦТВА ЕНТОМОЛОГІЧНИХ ПРЕПАРАТІВ Піщанська Н.О., Подмазко О.С.....	399
СЕКЦІЯ «ФІЛОСОФІЯ І ПРАВО»	
РОЗУМІННЯ ПРАВОВОЇ ДЕРЖАВИ У ФІЛОСОФІЇ І. КАНТА Мельник Ю.М., Тодорова С.М., Шевченко Г.А.....	400
МАРОДЕРСТВО: МОРАЛЬНИЙ І ПРАВОВИЙ АСПЕКТ Осадча І.А.....	401
СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЯК СКЛАДОВА ЕТИКИ Соловей А.О., Ботіка Т.С., Мамроцька О.А.....	402
РОЗВИТОК СТРЕСОСТІЙКОСТІ СТУДЕНТІВ ЗВО В СУЧАСНИХ УМОВАХ Черкаський А.В.....	404
ОПІР СЕЛЯНСТВА СУЦІЛЬНІЙ КОЛЕКТИВІЗАЦІЇ В ОДЕСЬКОМУ ОКРУЗІ У 1930 РОЦІ Шишко О.Г.....	406
ВІЙНА В УКРАЇНІ ТА ЗАГРОЗА СВІТОВОЇ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ Черняк Г.А.....	408
СЕКЦІЯ «ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА ТА СПОРТ»	
ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА У КОЛІ ОСОБИСТОГО ЖИТТЯ СТУДЕНТА Кананихіна О.М., Сергєєва Т.П.....	410
ВИЗНАЧЕННЯ РІВНЯ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВЛЕНOSTІ СТУДЕНТІВ ТЕХНОЛОГІЧНИХ ФАКУЛЬТЕТІВ Струк Б.І.....	412
	428